

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Янковий О.Г.

(підпис)
“ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: «Економічне обґрунтування створення Інтернет-магазину
для АПК»
(назва теми)

Виконавець:

студент центру вечірньої форми навчання

Дроздов Андрій Юрійович _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Куклінова Тетяна Вікторівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ	
1.1. Сутність та функції бізнес-планування.....	7
1.2. Основні етапи бізнес-планування.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ	
2.1. Обґрунтування технічних параметрів проекту.....	32
2.2. Організаційні та виробничі аспекти реалізації проекту.....	48
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РИЗИКОВОСТІ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ ІНТЕРНЕТ МАГАЗИНУ ДЛЯ АПК	
ВИСНОВОК.....	84
Список використаних джерел.....	90
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. В сьогоденній час кількість Інтернет користувачів постійно зростає. Так за допомогою Інтернет технологій вирішується велика кількість проблем і питань в самих різних напрямках. Швидкий розвиток електронної торгівлі та обсяги продажів через Інтернет говорять про значні перспективи розвитку цього напрямку бізнесу, а Інтернет торгівля стає невід'ємною частиною економіки будь-якої держави. Показники кількості операцій в даній сфері ростуть неймовірно швидко, а сама електронна торгівля чинить все більший вплив на світову економіку. Останнім часом інформаційні технології та Інтернет комунікації суттєво розширили сферу використання електронних засобів і поклали початок розвитку принципово нового напрямку – електронного бізнесу, який в західних країнах називають «економікою XXI століття». Найбільш прогресивної складової електронного підприємництва є – електронна торгівля, масштаби якої зростають неймовірними темпами.

В даній роботі пропонуємо створити Інтернет магазин для агропромислового комплексу, так як він є одним з найважливішим у всіх країнах світу. Від його стану залежить продовольча безпека держав та по оцінкам експертів ємність ринку АПК складає до 15% світового ВВП. Ефективність і прибутковість підприємств АПК визначає багато факторів, в тому числі і використовуване обладнання і технології. Відзначимо, що все обладнання має свій технічний і технологічний ресурс, його необхідно відновлювати, впроваджуючи нові розробки, технології, які повинні обґрунтовуватися на останніх досягнення науки, передової інженерної думки і потреби практиків.

Електронна торгівля дозволяє знаходити найвигідніші і якісні товари, купуючи онлайн, споживачі можуть вивчити продукт швидко і легко, можуть дізнатися виробника, прочитати відгуки і прийняти рішення про можливість покупки. Найбільш важливою перевагою електронної торгівлі є те, що вона дозволяє зацікавленій приватній особі або компанії досягти глобального ринку.

За допомогою електронної комерції навіть малі підприємства можуть отримати доступ до світового ринку для продажу і покупки товарів і послуг. При веденні бізнесу таким способом також відсутні тимчасові обмеження, так як електронна торгівля дає можливість виконувати операції 24 години на добу, включаючи святкові і вихідні дні, що в свою чергу значно збільшує продаж і прибуток. Інтернет магазин (маркетплейс) дозволяє знизити трудомісткість організації торгово-закупівельної діяльності, скоротити час на підготовку і укладення угод, скоротити внутрішній документообіг компанії і витрати на пошук інформації, дозволить скорочувати шлях товару від постачальника до замовника. Отже основна їх мета – спростити взаємодію між підприємствами, постачальниками та замовниками незалежно від їх розмірів, географічного положення та галузевої належності.

В створеному Інтернет магазині зустрінуться попит і пропозиція учасників агропромислового комплексу. Мета створення такої платформи це економічна взаємодія між АПК і постачальниками обладнання, підрядниками по виконанню робіт, що дозволить:

- для учасників АПК скоротити інвестиційне фінансування за рахунок вибору оптимального постачальника і підрядника;
- для постачальників і підрядників отримати більше замовлень.

Основні завдання маркетплейса для АПК:

- пошук компаній виробників обладнання, підрядників з виконання монтажних робіт, проектувальників, перевізників обладнання і допомагати цим компаніям з розміщенням на майданчику своєї продукції і послуг;
- запрошувати на майданчик всі фермерські господарства, підприємства харчової промисловості (елеваторна, борошномельна, комбікормова, олійно-жирова, м'ясна, рибна, молочна, цукрова, хлібобулочна, кондитерська і інша промисловість) для пошуку необхідних партнерів та пропозиції своєї продукції;
- використання майданчика як матеріально-технічної бази.

Метою є обґрунтування бізнес-проекту створення підприємства Інтернет торгівлі і доцільність його реалізації.

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- проаналізувати сутність та функції бізнес-планування;
- визначити основні етапи бізнес-планування;
- обґрунтувати технічні параметри проекту;
- обґрунтувати організаційні та виробничі аспекти реалізації проекту;
- провести оцінку економічної ефективності та ризиковості проекту створення Інтернет магазину для АПК;

Об'єктом дослідження є процес створення маркетплейс для реклами та забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади започаткування підприємства в сфері послуг реклами в сучасних умовах.

Методи дослідження. Для написання дипломної роботи використовували наступні методи дослідження: статистичний аналіз, системний аналіз, основні теоретичні положення економічної теорії, методи порівняння, балансовий, індексний, економіко-статистичний та інші методи.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові публікації, монографії видання вчених, нормативні-законодавчі акти України, матеріали наукових конференцій та досліджень, аналітичні матеріали відповідних державних органів, звіти офіційних статистичних збірників та інше. Авторами яких є найвідоміші вчені економісти, які приділили увагу та висловлювали свою думку щодо бізнес планування це: серед зарубіжних вчених - К. Барроу, Д. Бористайн, Р. Браун, П. Пруетт, Б. Форд, В. Попов, С. Ляпунов, Ф. Лудольф, С. Ліхтенберг, В. Беренс, Г. Бенгз Девід, А. Ковелло Дж., А. Волосський, Вернерс Беренс, Пітер М. Хавранек та інші [3 – 6] та серед вітчизняних вчених – Єгупов Ю.А., Купинец Л. Е., Швиданенко Г. О., Тарасюк Г. М., Мальська М. П., Соболь С. М., Горемикін В. А., Дерев'янка О. Г., Покропивний С.Ф., Чаус В.М., Тіханова Т.Ю., Швайка Л.А., Купинець Л.Є., Тарасюк Г.М., Пелих. О. С., Бескровна Л. О., Ліпсиц І. В., Ковальов В. В., Волков І.М., Ідрисов

А.Б., Картишев С.В., Постников А.В. І.М., Савчук В.П., Прилипко С.І., Величко Е.Г., Македон В. В., Карпов В.А., Васильців Т. Г. та інші [7 – 10].

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, які розглядають: теоретичні основи сутності, функцій та основи бізнес-планування інвестиційних проектів, обґрунтуванню технічних параметрів проекту, організаційних та виробничих аспектів реалізації проекту, оцінки економічної ефективності і ризиків проекту створення маркетплейс для розміщення реклами, висновків та списку використаних джерел.

Елементами наукової новизни є створення маркетплейс для АПК.

Публікації та апробація результатів дослідження були опубліковані в збірнику VI Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» на тему «Підвищення ефективності АПК за рахунок створення маркетплейс»

У першому розділі «Теоретичні основи бізнес планування інвестиційного проекту» розглянуто сутність, функції та основні етапи бізнес-планування.

У другому розділі «Аналіз аспектів реалізації проекту» обґрунтовано технічні параметри, організаційні та виробничі аспекти проекту.

У третьому розділі «Оцінка економічної ефективності та ризиковості проекту створення Інтернет-магазину для АПК» запропоновано створити Інтернет-магазин для АПК, оцінили економічну ефективність та ризикованість.

ВИСНОВКИ

Для досягнення успіху в бізнесі, економічного росту та розвитку дослідили методи бізнес-планування, які показали різноманітність напрямлень для досягнення необхідних цілей. Не вдаючись до детального опису обрали структуру та зміст бізнес-плану такі, щоб максимально зацікавило потенційних партнерів та дозволила отримати найбільш повне уявлення про бізнес-ідею і перспективу їх участі у її реалізації.

Проаналізувавши теорії сутності та функції бізнес-плану виконали для обраної теми створення Інтернет магазину для АПК наступні цілі та завдання:

- склали інформацію про компанію для клієнтів, працівників, інвесторів;
- проаналізували та прорахували ємність ринку, кількість конкурентів;
- побудували стратегію створення, розвитку, систему управління;
- прорахували фінансові витрати, термін окупності, точку беззбитковості;
- проаналізували ризики та дії, якщо компанія зіштовхнеться з ними.

Електронні засоби в тому числі Інтернет-технології поклали розвиток принципово нового напрямку електронного бізнесу – «економіки XXI століття». Найбільш прогресивною складовою якого є електронна торгівля, масштаби якої зросли до 2,5 трлн доларів.

Інтернет-магазини дозволяють знизити трудомісткість організації торгово-закупівельної діяльності, скоротити час на підготовку і укладення угод, скоротити внутрішній документообіг компанії і скоротити витрати на пошук інформації, дозволить скорочувати шлях товару від постачальника до замовника. Основна їх мета - спростити взаємодію між підприємствами, постачальниками та замовниками незалежно від їх розмірів, географічного положення та галузевої належності. Електронна торгівля дозволяє знаходити найвигідніші і якісні товари; купуючи онлайн, споживачі можуть вивчити продукт швидко і легко; можуть дізнатися виробника, прочитати відгуки і прийняти рішення про можливість покупки. Найбільш важливою перевагою електронної торгівлі є те, що вона дозволяє зацікавленій приватній особі або

компанії досягти глобального ринку. За допомогою електронної комерції навіть малі підприємства можуть отримати доступ до світового ринку для продажу і покупки товарів і послуг. При веденні бізнесу таким способом також відсутні тимчасові обмеження, так як електронна торгівля дає можливість виконувати операції 24 години на добу, включаючи святкові і вихідні дні, що в свою чергу значно збільшує продажі і прибуток.

Вивчаючи різні напрямлення обирали агропромисловий комплекс, так як АПК це одна з найважливіших галузей в усіх країнах світу. Таким чином, створений маркетплейс дозволить ефективно взаємодіяти сільгоспвиробникам та постачальникам обладнання, що скоротить їх витрати, а також збільшуватиме обсяги реалізації, допоможе у пошуку монтажників, проектувальників, перевізників обладнання та інше.

Для обґрунтування створення маркетплейс для сільського господарства проаналізували кон'юнктуру ринку сільського виробництва та спрогнозували позитивну динаміку виробництва та торгівлі продуктами сільськогосподарського виробництва.

Дослідили які вже існують Інтернет магазини та як вони функціонують. Досліджуючи, обрали стратегію та концепцію створення Інтернет-магазину «Trade in Agro», це електронна торгова біржа на якій будь пропонуватися усі товари та послуги, які стосуються агропромислового комплексу (від готової продукції до матеріально-технічного забезпечення) компаніями різними за величиною та географічним розміщенням, більш точним заповненням та вибором за фільтрами, доступністю за ціною розміщення оголошень компаній на платформі, наявністю додаткових розділів новин, аукціонів, тендерів, технічної літератури. Встановили низькі ціни для проникнення на ринок, завоювання довіри та стимулювання розміщення оголошень.

Контроль та управління в компанії обрали ієрархічний. Директору будуть підпорядковуватись менеджер ІТ відділу та менеджер фахівців АПК, головний бухгалтер та головний юрист. Інші співробітники підпорядковуватимуться керівникам відділів.

Провели прогнозування виручки від розміщення оголошень та необхідних витрат для обслуговування платформи «Trade in Agro». Виручка склала від 975 000 грн до 30 млн, витрати склали від 938 000 грн до 12 млн, від 1 до 3 року відповідно.

Аргументували вибір організаційно-правової форми підприємства та наведені її особливості та переваги, а саме найоптимальнішою формою в сучасних ринкових умовах є товариство з обмеженою відповідальністю. Створюваний Інтернет-магазин «Trade in Agro» буде мати статус юридичної особи на загальній системі оподаткування.

Визначили обсягу фінансових ресурсів, необхідних для виробничо-господарської діяльності підприємства, а також джерел їх надходжень. Побудували план прибутків та збитків та розрахували точку беззбитковості, яка склала 921 тис. грн на 1й рік, 4144 тис. грн на 2й рік та 6 725 тис. грн на 3й рік. Запас міцності склав 5%, 21% та 77% на 1й, 2й та 3й рік відповідно існування компанії.

Побудували план надходжень грошів. За яким на початок 1го року необхідно інвестувати 151 тис. грн, на початок другого року – 400 тис. грн.

Розрахували показники ефективності проекту:

- чиста сьогодення вартість (чистий приведений дохід) 39 млн грн за 10 років існування «Trade in Agro»;
- індекс прибутковості 81;
- внутрішня норма прибутковості 120%;
- період окупності 1,8 років;

На підставі розрахункових показників, можемо стверджувати про ефективність та доцільність створюваного проекту. Провевши роботу з виявлення, аналізу і зниження ризиків, найбезпечнішими визнали кібербезпеку та ризик кадрів. Також є ризик відключення Інтернет через політичні інтереси – він малоімовірний, та при його здійсненні можливе припинення діяльності компанії.

Список використаних джерел

1. Куклінова Т. В. Підвищення ефективності АПК за рахунок створення маркет-плейс / Куклінова Т. В., Дроздов А. Ю. // Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття: матеріали 11 – 13 жовтня 2018 р. – м. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій. 2018 р. – с. 85-87.
2. Егупов Ю. А. Бизнес план: методика разработки и анализа: учебное пособие / Егупов Ю. А., Купинец Л. Е. – Одесса: Оптимум, 2001 – 230 с.
3. Форд Б. Руководство по составлению бизнес-планов; Пер. с англ./ Форд Б., Бористайн Дж., Пруетт П. — М.: Альпина Паблишерс, 2015 — 258 с.
4. Колин Барроу Бизнес-планирование. Полное руководство/ Колин Барроу, Пол Барроу, Роберт Браун – Киев, Украина, 2010 — 187 с.
5. Попов В. М. Бизнес-планирование : учебник ; под ред. В. М. Попова, С. И. Ляпунова, С. Г. Млодика. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 816 с.
6. Волосский А. Как написать бизнес-план с нуля : видеоруководство / Альберт Волосский – М.: Издательство «Ньютон», 2015. – 213с.
7. Покропивний С. Ф. Бізнес-план : технологія розробки та обґрунтування : навчальний посібник / Покропивний С. Ф., Соболь С. М., Швиданенко Г. О., Дерев'янка О. Г. – К. : КНЕУ, 2002. – 379 с.
8. Тарасюк Г.М. Бізнес-план : розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посібник / Тарасюк Г.М. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
9. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств : затверджені Наказом Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/>
10. Васильців Т. Г. Бізнес-планування : навч. посіб./ Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
11. Горемыкин, В. А. Планирование на предприятии. Учебник и практикум : учебник для бакалавров / Горемыкин В. А. – 9-е изд., перераб. и доп. – М. : Издательство Юрайт, 2014. – 857 с.

12. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. / Бескровна Л.О. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012 – 124 с.
13. Пелих А. С. Бизнес-план или как организовать собственный бизнес. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: "Ось-89", 2003. - 96 с.
14. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.
15. Бекетова О. Н. Бизнес планирование/ Бекетова О. Н., Найденков В. И. – М.: Издательство «Ньютон», 2015. – 160 с.
16. Егупов Ю. А. Сущностная характеристика и классификация бизнес-планов / Егупов Ю. А. // Вісник Донецького університету. Серія: Економіка і право. - 2006. – Т. 2. – С. 82-90.
17. Покропивный С. Ф. Бизнес-план: технология разработки и обоснования/ Покропивный С. Ф., Соболев С. М., Швиданенко Ш. О. Деревянко Ш. О. – КНЕУ, Киев, Украина – 379 с.
18. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / Должанський І. З., Загорна Т. О. – К. : ЦНЛ, 2006. – 384 с
19. Лудольф Ф. Бизнес-план. Профессиональная подготовка и убедительная презентация/ Лудольф Ф., Лихтенберг С. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2004. – 208 с.
20. Кучеренко В.Р. Бізнес-планування фірми: Навч. посіб./ Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. – К.: Знання, 2006. – 423 с.
21. Слинков В.Н. Бизнес-план и организация финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие. – К.: Алерта, 2004. - 456 с.
22. Чечевицына Л.Н. МИКРОЭКОНОМИКА. Экономика предприятия (фирмы), Изд.3-е доп. и перер. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2003. – 448 с.
23. Попова В.М. Бизнес-планирование: Учебник /Под ред.В.М. Попова и С.И. Ляпунова. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 672 с.
24. Лаврів Л. А. Бізнес-планування у діяльності організації: базові процедури та основні методичні підходи/ Л. А. Лаврів // Інноваційна економіка. - 2013. - № 10.

25. Офіційний сайт ЄБРР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ebrd.com/russian/pages/country/ukraine.shtml>.
26. Стандарти UNIDO для бизнес-плана. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.forum-investor.com/files/UNIDO_standards.pdf.
27. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств : затверджені Наказом Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0290665-06>.
28. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів : затверджені Наказом Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 р. № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.39798.0>.
29. Вернерс Беренс Руководство по подготовке промышленных технико-экономических исследований./ Вернерс Беренс, Питер М. Хавранек – „Интерэксперт” – 2001 - 338с.
30. Цивільний кодекс України - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n1173>
31. Інтернет-дослідження: компанія Gemius Ukraine // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gemius.com.ua>
32. Internet Trends - Mary Meeker - Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/14KyJf3F7S8BbH0CLF6bPAFwi8BfqjOFs/view>
- 33 VI Міжнародній конференції «Ведення агробізнесу в Україні: перспективи 2018 року», організованою асоціацією «Український клуб аграрного бізнесу». 4 грудня 2017 р., м. Київ.
34. Павленко О. Україна – ключовий гравець світової продовольчої безпеки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/19767>;
35. Клімова І.О. Ринок сільськогосподарської продукції: особливості розвитку та проблемні питання формування інфраструктури - Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/11658/1/Stattya_9.pdf
36. Кобута І. - Аграрний сектор України. Исследования по политике перехода сельского хозяйства - Режим доступа: <http://www.fao.org/3/CA1804RU/ca1804ru.pdf>

37. Державна служба статистики України - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
38. Кундзич В. - Краткий обзор инвестиционного потенциала аграрного сектора Украины - Режим доступа: http://radacap.com/upload/files/Ukrainian_Agro_crop.pdf
39. Міністерство аграрної політики та продовольства України - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/26458>
40. Лифиц И. М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и услуг / И. М. Лифиц. – М.: Юрайт, 2001. – 224 с.
41. Рудень В.В. Методика проведення та оцінки результатів експертних оцінок - Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/9571/metodika-provedennya-ta-ocinki-rezultativ-ekspertnix-ocinok-na-prikladi-vprovadzhennya-sistemi-monitoringu-zdorov-ya-naselennya-na-rivni-pervinnoi-mediko-sanitarnoi-dopomogi>
42. Інтернет-магазин “Агровектор” - Режим доступу: <https://agrovektor.com/>
43. Інтернет-магазин “Агроноватор” - Режим доступу: <http://agronovator.ua/>
44. Інтернет-магазин “Farmerscan” - Режим доступу: <https://farmerscan.com/>
45. Інтернет-магазин “Агродоска” - Режим доступу: <http://www.agrodoska.net/>
46. Балджи М.Д. Торговельне підприємництво : навчальний посібник./ Балджи М.Д., Доброва Н.В., Однолько В.О., – Київ : Кондор-видавництво, 2017. – 112 с.
47. Янковой А. Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротапринт, 2014. – 250 с.
48. Богатин Ю. В. Инвестиционный анализ: Учебное пособие для вузов./ Богатин Ю. В., Швандар В. А. — М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 286 с.
49. Кангро, М. В. Методы оценки инвестиционных проектов : учебное пособие / М. В. Кангро. – Ульяновск : УлГТУ, 2011. – 131 с.
50. Вишняков Я.Д. В557 Общая теория рисков : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Я.Д.Вишняков, Н.Н.Радаев. — 2-е изд., испр. — М. : Издательский центр «Академия», 2008. — 368 с.
51. Семенова К. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : Навчальний посібник / К. Д. Семенова. – Одеса : ОНЕУ, ротапринт, 2013. – 194 с.

52. Четыркин Е. М. Методы финансовых и коммерческих расчетов. — М.: Дело, 1992.
53. Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротапринт, 2014. – 250 с.
54. Македон В. В. М 15 Бізнес-планування: Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 236 с.
55. Куклінова Т. В. Сучасні тенденції та фактори Інтернет-торгівлі в Україні / Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць: ОНЕУ. 2018. –№ 1 (65). –С. 95–102.
56. Куклінова Т. В., Левченко С.П. Перспективи розвитку Інтернет-торгівлі в Україні / Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф..) Одеса. 2018. – С.234-236.
57. Куклінова Т. В., Орленко О.М. Перспективы развития Интернет- торговли малых и средних предприятий / Социально-экономические, гуманитарные науки и юриспруденция: вопросы теории и практики: Материалы VI Междунар. науч.-практ. конф. (г. Тирасполь, 09 ноября 2017г.). – Тирасполь: НУОВППО «Тираспольский межрегиональный университет», 2018.– С.29- 32.
58. Грінченко Р.В. Склад учасників ринку апропромислової продукції// Інноваційна економіка: науково-виробничий журнал. – Тернопіль.– 2017. № 1 (67). – С. 114-120.